Із нашим штурманом Артемчуком сталося лихо. Він зірвався з крутого схилу сопки, упав, поранив і вивихнув ногу.

Години чотири тому ми вийшли удвох із порту в ліс по дикий виноград і кедрові горіхи. Тайгою через сопки нам тепер годі було й думати повернутися до свого судна.

В обох була таємна сподіванка: може, десь тут є селище. Хтозна...

— А-го-го-о-ов! — загукав я щосили,— Люди, відгукніться! Тільки тайга луною озвалася на мої слова, і знову все довкола затихло.

— Зачекай, я зараз,— метнувся я на вершину сопки. Та й звідси було видно лише ліс і ліс.

— А-го-го-о-ов! — гукав я знову і знову.

"...О-о-ов..." — відлунювало вдалині.

Назад я повернувся пригнічений. Штурман невесело всміхнувся.

— Ну, не журись,— втішав він мене.— Відпочинемо трохи, переболить, і на трьох ногах вийдемо звідси.

Я намірився сісти поруч, коли це щось затріщало поблизу. Я нашорошився. Неспокій опанував мене. "Ще бракувало нам тут зустрічі з ведмедем або тигром",— майнула тривожна думка. У тайзі ж ці звірі не дивина. А тріск усе наближався.

Коли враз гілля заворушилося, і тут із лісової хащі виринула чубата голівка смаглявого років дев'яти хлопчини. Ну й чуб — аж до брів.

— Ц-с-с-с...— поважно приклав він палець до вуст.— Людина спить!-і, загадково поманивши до себе рукою, зник.

Ніби рятівний круг, була для нас ця несподівана поява хлопця. Я обережно повів Артемчука в гущавину. А хлопець так майнув, що лише тремтливі гілочки були нам за дороговказ.

Коли ж ми нарешті вийшли на галявину, хлопець по-дорослому запросив нас сісти і швидко взявся підкидати хмиз у пригасле вогнище, посеред якого стояло відро з водою. Аж тепер я почув сильний шум. Ніби вітер ганяв у верховітті дерев. Але ж погода була напрочуд тиха. Дубки, модрини, клени довкола лише стиха погойдувались.

Осторонь я побачив чималий рівчак, звівся й пішов до нього. Тепер усе збагнув: там, серед каміння, вирувала вода. Вона мчала так шалено, аж каміння дрижало та гуркотіло. Наче від кипіння, все клекотіло. Біла піна та бризки злітали високо вгору.

Я озирнувся навкруги: де ж та людина, якої малий попросив не будити? Швидко глянувши на мене, хлопчина відхилив кущ калини, і тут я побачив на брезенті маленьку, ще меншу за нього, дівчинку. Вона калачиком згорнулась і спала.

— Це Люська,— пояснив хлопчина.— Малишня-комашня,— і, махнувши зверхньо на дівчинку рукою, розважливо додав: — ще тільки шість років. її батьки з моїми шукають корисні копалини в тайзі.

— А тебе ж як звати? — питаю.

— Леонід Леонідович.

— Он як,— весело здивувався я.

— Усі мене так називають,— пояснив малий.— І мама, і тато, і їхні товариші — геологи...— І, помовчавши, додав: — Маму мою звати Леоніда Василівна, тата — Леонід Петрович. А мене-от Леонідом Леонідовичем. Щоб ніхто не плутав із батьками.

— От що, Леоніде Леонідовичу,— кажу йому,— у мого товариша вивихнута нога. І поранена. Чи нема тут у вас десь фельдшера?

— На геологорозвідувальній станції,— сказав хлопець,— а тут фельдшера немає. А ми тут недалеко живемо,— і він махнув рукою вбік.

Там за деревами ледь виднілися дахи трьох будинків.

— А як же нам дістатись до геологорозвідувальної станції? — питаю.

— А в мене є розкладний брезентовий човен. Он Люська на ньому спить. Невеликий. На одну людину. Та ми якось і вдвох із вашим товаришем помістимось,— запевнив малий.

Я вражено дивився на хлоп'я: ну й ну! Як же це, цікаво, збирався він пливти човном цією зміленою річкою, де й води нема, а саме каміння?

Хлопчина помітив моє здивування.

— Скоро в океані почнеться приплив,— озвався він швидко.— Вода в річці почне підійматися. І не така швидка стане, як зараз, побачите.

І вже весело хлопчик позирнув на мене:

— Веслом тоді зовсім не горнеш, а тільки упираєшся собі ним у дно та тримаєш човна по руслу. Я вже не раз випливав цією річкою аж до Тихого океану. А на березі потім собі висушу човна і тайгою принесу додому. Там є стежка. Люська мене часто просила взяти з собою, та я їй

сказав: навчися спершу плавати. А нехай човен перекинеться, то мала й на мілині може з переляку захлинутися. Он там,— хлопець кивнув у бік невеличкого світлого озерця,— екзамен із плавання складала. Навчив я таки її триматися на воді. Сьогодні вже збирався повезти до Тихого океану. Та нічого, тепер іншим разом повезу.

Вогнище вже пригасло, і хлопчина заходився підкидати в нього хмиз.

— Пити хочу,— стиха озвався штурман, і я мерщій схопився на ноги. Та хлопець випередив мене — метнувся до річки і приніс баночку води.

— А її ж можна пити? — засумнівався я.

— Авжеж,— нахмурився хлопчик.— Це ж гірська вода. Вона і холодна, і смачна. Ми й варимо все з нею. Ця річка тече — бачите? — з отієї гори. Онде та гора видніється. Там і влітку лежить сніг. Тане, тане і ніяк не може до зими розтанути. А взимку гора знову запасається снігом на цілий рік.

Штурман подякував хлопчині за воду, спрагло напився, а решту вихлюпнув собі на груди.

— Болить нога? — схилився до нього хлопець.

Штурман мовчав.

— Може, ліків принести?

І, не чекаючи на відповідь, майнув у ліс.

Ми думали, що хлопець удома візьме йод чи щось там інше, а він, виявляється, побіг у тайгові хащі

Довго чекати його не довелося. Повернувсь із дрібним якимось листячком у жмені й тут же пояснив:

— Це астрагал. У нас у тайзі росте така рослина. З його кореня роблять ліки, а листочки кладуть до ран.

Я взявся перев'язувати товаришеві ногу, а Леонід Леонідович порався біля вогнища.

— Гляньте,— радо підхопився хлопчик,— вже вода починає підійматись. От і попливемо,— і хлопчина підбадьорливо моргнув бровою штурманові.

Я вирішив пересвідчитися.

Справді, гострозубих камінців уже не видно було з води. Гомінкий потік угамувався.

Побачивши, що Люська прокинулася, хлопчик звелів їй:

— Дивись за вогнищем. Вода скоро закипить. А я йду по рибу на юшку.

Я гадав, що коли вже хлопець надумав варити юшку, то риба б уже мала бути десь тут. Ба ні! Він аж тепер витяг із кишені волосінь і почав її розмотувати.

А що вже спостерігати, як хлопчина ловить рибу,— то це була велика втіха. Вода вражала своєю незвичайною прозорістю, і дуже добре було видно, як хлопчик просто підносив гачок із принадою рибі-гольяні. Рибина, обнюхавши дар, хапала його і вмить опинялася на гачку.

Я ходив слідом за хлопцем уздовж берега, і ми стиха вели таку розмову:

— Ви хто такі будете? — спитав хлопчик.

— Рибалки.

— З бухти Голубої?

— Так.

— З якого траулера?

— А ти хіба знаєш назви траулерів?

— Я в бухті Голубій вчуся в школі-інтернаті. Там вчаться діти з усього океанського берега,— пояснив він.

— Ми з плавбази,— кажу я.

— З "Дунаю"?

— З "Дунаю",— кажу.

— Знаю таку. Одна вона в Голубій бухті. Ваш капітан сказав. Ми всім класом були у вас на екскурсії.

Хлопчик якийсь час помовчав, а потім вимовив одним подихом:

— А ми з Люською — геологи.

Ці слова були сказані без хизування. Навпаки, хлопчик силкувався приховати, як побоюється він насміхання.

— Скучаєш за татом і мамою?

— Ні...

— А це чому? — здивувався я.

Хлопець звірився:

— Вони тепер щовечора приходять додому. А як, буває, лишаються на кілька днів, тоді скучаю. Тільки про це ніхто не знає, навіть Люська. А то ще насміхатися буде, малишня-комашня.

— Вода кипить,— з'явилася на березі Люська

Аж тепер я звернув увагу на прозору торбину з водою. Там було повно риби.

Юшка вийшла смачна. Штурман сказав це дітям. Вони весело всміхалися.

Хлопчина сказав дуже просто:

— Ми щодня для всіх варимо. Поприходять геологи з роботи, поки вмиються в річці, а ми з Люською вже й юшки наварили.

Тим часом потік вже зовсім поглинув каміння. Вже човен і поплив би.

Хлопець раз у раз поглядав на воду, але мовчав.

— Будемо збиратися,— сказав він нарешті. І пояснив: Можна б і трошки раніше було вирушити, але ж течія ще сильна йшла. Хворого ж везтиму.

Я допоміг хлопцеві скласти човна, і ми з ним обережно допомогли штурманові сісти. Тепер гайда. Хлопчина стояв попереду і вправно веслував за течією. Човен незабаром зник із очей. А ми з Люською пішли стежкою понад річкою.

Нарешті я побачив перед собою незнайоме поселення і на березі хлопчину,— човна свого на той час він встиг уже розкласти і сушив тут же.

Хлопчик відразу ж пояснив:

— Ваш товариш уже в медпункті. Його підвезли, я попросив шофера з радгоспу...

І несподівано всміхнувся:

— Бідкається ваш товариш. Завтра, каже, в море виходити... А фельдшер жартує: чого ж ви тоді сюди прийшли, якщо можете бігти в порт, то біжіть і зараз!

— Спасибі тобі, Леоніде Леонідовичу! До зустрічі, хлопче, через півроку в бухті Голубій. Приходь зустрічати з рейсу.

Тоді ми й розлучилися. Я пішов до медпункту, а хлопчина згорнув брезентового човна і почимчикував з Люською додому.

Штурмана до вечора лікували в медпункті, а вже смерком ми повернулися на попутній машині в бухту Голубу.

А другого дня почався в нас промисловий рейс. "Дунай" відчалив і йшов попід скелястими берегами. Рибалки стояли на палубі і роздивлялися вже знайомі нам краєвиди. Рвучкий вітер з океану стругав верхівки хвиль. Прощай, рідна радянська земле! Не скоро ми тебе побачимо.

Попереду на зеленавій сопці замаячіли дві сірі плямки. Капітан пройшовся біноклем по берегу і весело промовив:

— Он якісь діти прощаються з нами!

Здогад зразу полонив мене. Я попросив у капітана бінокль. Так і є!

— Та це ж знаєте хто? — вигукнув я.— Це ж наш Леонід Леонідович із Люською.

— Та який там іще Леонід Леонідович,— усміхнувся капітан.— Хлопчина якийсь із дівчинкою.

— Так, так, товаришу капітан,— кажу я.— А називають цього хлопчину на березі Леонід Леонідович.

І розповів про наші із штурманом Артемчуком учорашні пригоди.

— Славні ростуть діти на березі океану,— задумливо промовив капітан.— А як же вони тепер доберуться додому? Проти течії із веслом не попливеш.

— Пішки,— пояснив я.

— Довгенько ж доведеться їм іти,— спохмурнів капітан, а потім голосно дав команду: — Стоп машина!

— Єсть стоп машина! — почулось із штурманської рубки.

За хвилину судно стишувало хід, перемагаючи піняві хвилі.

І ось уже спущено на воду моторну шлюпку, щоб відвезти дітей річкою додому.

Наш Леонід Леонідович із Люською, певно, здогадалися, що це по них пливе шлюпка, і побігли назустріч із сопки. Рибалка забрав дітей з їхнім човном до себе. Весело завурчав двигун, і шлюпка пішла проти течії. Люська сиділа скраю і міцно трималася обома руками за борт, а хлопець стояв посередині і махав веслом на прощання.

Штурман Артемчук, накульгуючи, зайшов до рубки і натис кнопку гудка. Далеко над морем полетіло басовите гудіння. Нам так хотілося, щоб, почувши його, на шлюпці здогадалися про наше прощальне побажання:

— Щастя у житті вам, Люсько і Леоніде Леонідовичу!